

Liberalen en nationalisten in de 19de eeuw

(les 07 – 5des)

1. Liberalisme

Wat is liberalisme?

=> Liberalisme => liber => vrijheid

=> Vrijheid van het individu

=> Streeft naar samenleving waarin individu centraal staat

=> Individu is > uniek wezen

> wezen dat zich in alle vrijheid moet kunnen ontplooiën

=> Persoonlijke ontplooiing van individu is goed voor de maatschappij

Hoe ziet het liberalisme de rol van de overheid?

=> Overheid moet zo beperkt mogelijk zijn

=> Overheid mag zich enkel toeleggen op taken die het individu niet zelf kan doen, bv.

> justitie

> openbare werken

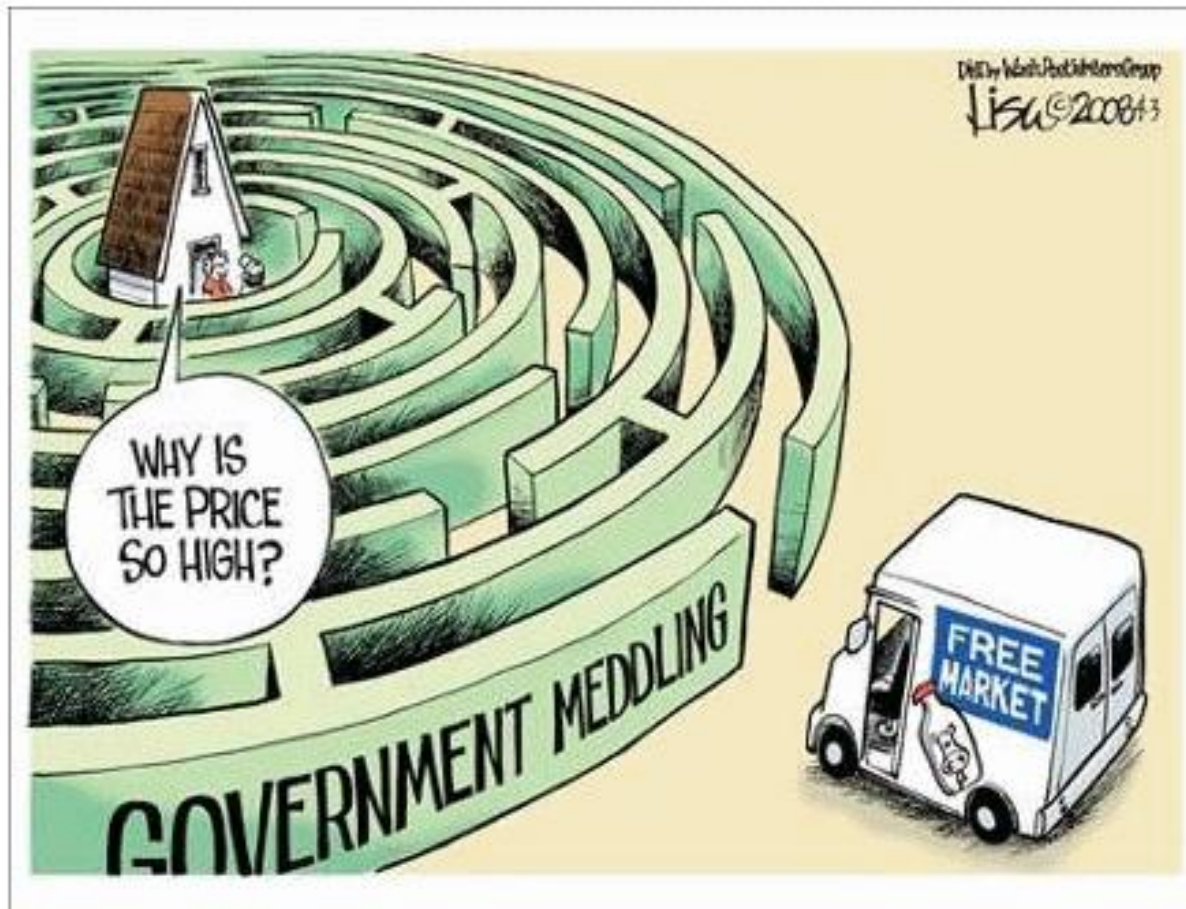
> politie

LESS TAXES
= **LESS GOVERNMENT**
= **MORE FREEDOM**

Less Government
means
More Liberty

*"Hi! I'm from the government, and
I'm here to help you!"*

"Government is not the solution to our problem. Government is the problem."

Waar pleiten de liberalen voor?

=> De liberalen pleiten voor

- > Persvrijheid
- > Godsdienstvrijheid
- > Economisch liberalisme (zo weinig mogelijk inmenging van de staat)
- > Democratie (politieke inspraak en grondwettelijk parlementaire staat)

Is het liberalisme een recent fenomeen?

=> Liberalisme is een recent fenomeen

=> Ontstaan van liberalisme hangt samen met

> Ideeën van de verlichting

=> vrijheid en gelijkheid van het individu
(↔ machtswillekeur van de koning)

> Industrialisering

=> vrij individu = motor van de economie

Is het liberalisme altijd ongevaarlijk?

=> Neen

=> Alleen of teveel klemtoon op het individu is gevaarlijk

=> Bv. 'survival of the fittest'-mentaliteit van de burgerij in de 19de eeuw

Uitdaging voor het liberalisme?

=> Balans vinden tussen vrijheid van het individu en belangen van een groep

Beeldfragment 07-01: Deense cartoons - rellen

Beeldfragment 07-02: Zweedse cartoons - rellen

2. Nationalisme

Wat is nationalisme?

- => Nationalisme streeft naar samenleving waarin de natie, het volk centraal staat

- => Een natie is een groep mensen met gemeenschappelijke kenmerken zoals bv.
  - > grondgebied
  - > taal
  - > verleden
  - > godsdienst

- => Nationale identiteit is het gevoel tot dezelfde natie te behoren

=> Er zijn verschillende vormen van nationalisme:

- > Cultureel nationalisme
- > Politiek nationalisme

> Cultureel nationalisme:

=> Volk (natie) dat bevestiging zoekt van nationale identiteit via:

- > literatuur
- > poëzie
- > muziek
- > taal
- > ...

> Politiek nationalisme:

- => Politiek nationalisme streeft naar een staat voor de natie (een natiestaat)
- => Cultureel nationalisme leidt vaak tot politiek nationalisme (in de eigen staat kan dan de nationale identiteit beleefd worden)

Is het nationalisme een recent fenomeen?

=> Nationalisme is een recent fenomeen

=> Ontstaan van nationalisme hangt samen met

> Ideeën van de verlichting

=> volkssoevereiniteit of zelfbeschikkingsrecht van volkeren

=> de staat is van het volk
(↔ staat is van de koning)

> Industrialisering

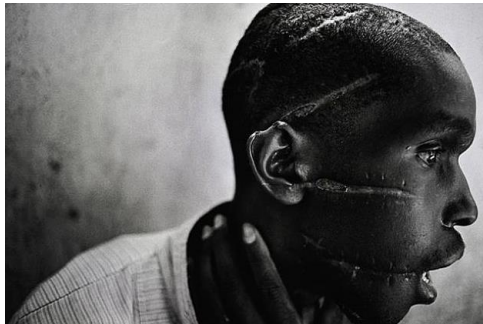
=> natie is houvast

Is het nationalisme altijd ongevaarlijk?

=> Neen

=> Soms leidt nationalisme tot moordpartijen, etnische zuiveringen, volkerenmoord

=> Bv. Rwanda in 1994

Beeldfragment 07-03: Volkerenmoord en etnisch geweld in Rwanda (1994)

Beeldfragment 07-04: Hotel Ruanda trailer

3. Nationalisten en liberalen samen op de barricades

=> Het Congres van Wenen (1815) hield geen rekening met:

- > zelfbeschikkingsrecht van volkeren
- > verlichtingsideeën

=> Nationalisten en liberalen komen in opstand

=> Nieuwe staten ontstaan zoals België (1830) en Duitsland (1871)

